

kom til at falde paa flere og flere Pund, blev derved mindre og mindre paa hvert enkelt Pund, medens den tilsvarende Indførselstold stod fast; — paa denne Maade fremkom som oftest det Spillerum mellem Told og Afgift, der til Trods for Lovgivningen skabte Roesukkerindustriens Beskyttelse.

I Danmark havde denne Forskydning maaske mindre Betydning end i mange andre Lande, idet Afgiften her hverken blev beregnet efter Areal eller efter Røemængde, men derimod sat i et vist Forhold til selve Tolden; men idet man ved Loven af 1873 gik ud fra, at 8 Pd. Raasukker ved Raffinering gav 7 Pd. rent Sukker, skete her dog ogsaa en Forskydning i Retning af større og større Beskyttelse, idet man efterhaanden er naaet frem til at faa $7\frac{1}{3}$ à $7\frac{1}{2}$ Pund rent Sukker ud af de 8 Pund Raasukker.

Under den saaledes af sig selv stadigt stigende Beskyttelse voksede den europæiske Sukkerproduktion frem til en mægtig Industri, der allerede i Firserne frembragte Halvdelen af Verdens samlede Sukkerforbrug. Rørsukkeret blev trængt mere og mere tilbage; fra hele Lande og store Befolkningslag blev det bogstavelig talt som fejlet bort fra Forbruget under en Konkurrence, der bragte Sukkerpriserne ned til et hidtil uanet lavt Niveau; og saa vældig er den sociale Virkning af denne Sukkerrevolution, at den Prisbevægelse, der først gennem Hundreder af Aar forvandlede Rigmandens Luksus til den almene Mands Nydelsesmiddel, nu i nogle faa Aar har gjort Sukkeret til en anerkendt Nødvendighedsartikel for selv de allerfattigste Samfundslag.

Under denne voldsomme Konkurrence, der siden 1850 har fordoblet Verdens Sukkerproduktion for hvert 20de Aar, — saaledes at den nu er otte Gange saa stor som for 60 Aar siden, — naaede det ene Land efter det andet frem til at kunne forsyne sig selv med Sukker, og saa blev det næste Skridt ganske naturligt det at søge at erobre det størst mulige Marked i Udlandet; — og „billigt“ Sukker var den eneste Mulighed for at naa det attraaede Maal. Allerede gennem mange Aar var den oprindelig mere tilfældige Beskyttelse bleven anerkendt som Princip, men det forslog ikke længere; det ene Land begyndte at give Eksportpræmier for derved at sælge endnu billigere, og det andet Land maatte følge Trop for ikke at se de mægtige Værdier, der vare bundne til Sukkeret, synke i Grus under Udlandets ubønhørlige Konkurrence; — Kampen om Udlandets Marked var bleven en Kamp for Livet inden egne Døre, og man opnaar saa fornuftstridige Forhold som at se f. Eks. Østerrig til Tider ofre hele sin Indtægt af Sukkerskatten paa Eksportpræmier ved Udførsel af Landets egen Sukkerproduktion. — Men Befolkningen Verden rundt kunde glæde sig ved billigt Sukker.

For Danmarks Vedkommende viste Følgerne af den vilde Konkurrence sig paa flere Maader: Aktieselskabet „Lolland“ gik fallit, og dets Fabrik, Højbygaard, overgik senere til „De danske Sukkerfabrikker“; — og selv denne nu saa mægtige Forretning saavel som Andelsfabrikken ved Nykøbing virkede igennem Aaringer under meget trykkede Forhold. Afgiftsloven af 1873 havde, som omtalt, nærmest stillet de udenlandske Fabrikker gunstigere end vore egne, og selv om en Lov af 24. Marts 1877 bedrede Forholdet noget, var Hensigten dog endnu utvivlsomt kun den at varetage Statskassens Interesser uden hverken at hemme eller fremme den indenlandske Tilvirkning af Roesukker.

Med vekslende Held gik nu Tiden, indtil man under Trykket af de udenlandske Eksportpræmier saa sig nødt til ved Lov af 1. April 1887 ogsaa her i Landet at yde Sukkerindustrien en midlertidig Eksportpræmie af $\frac{3}{4}$ Øre pr. Pd., og ved Sukkerloven af 1. April 1891, der i øvrigt nedsatte Tolden til omtrent det halve, skabtes for hele vor hjemlige Produktion en fast Beskyttelse af $\frac{3}{4}$ Øre pr. Pd. uraffineret